

Комунальний заклад

“ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА

БІБЛІОТЕКА імені О. М. ГОРЬКОГО”

Запорізької обласної ради

Семір. 17183
Кодов. дані: 471003

*Фототипічні, факсимільні та репринтні видання
творів Т.Г. Шевченка
у колекції ЗОУНБ ім. О. М. Горького
інформаційно-бібліографічний огляд*

м. Запоріжжя, 2014 р.

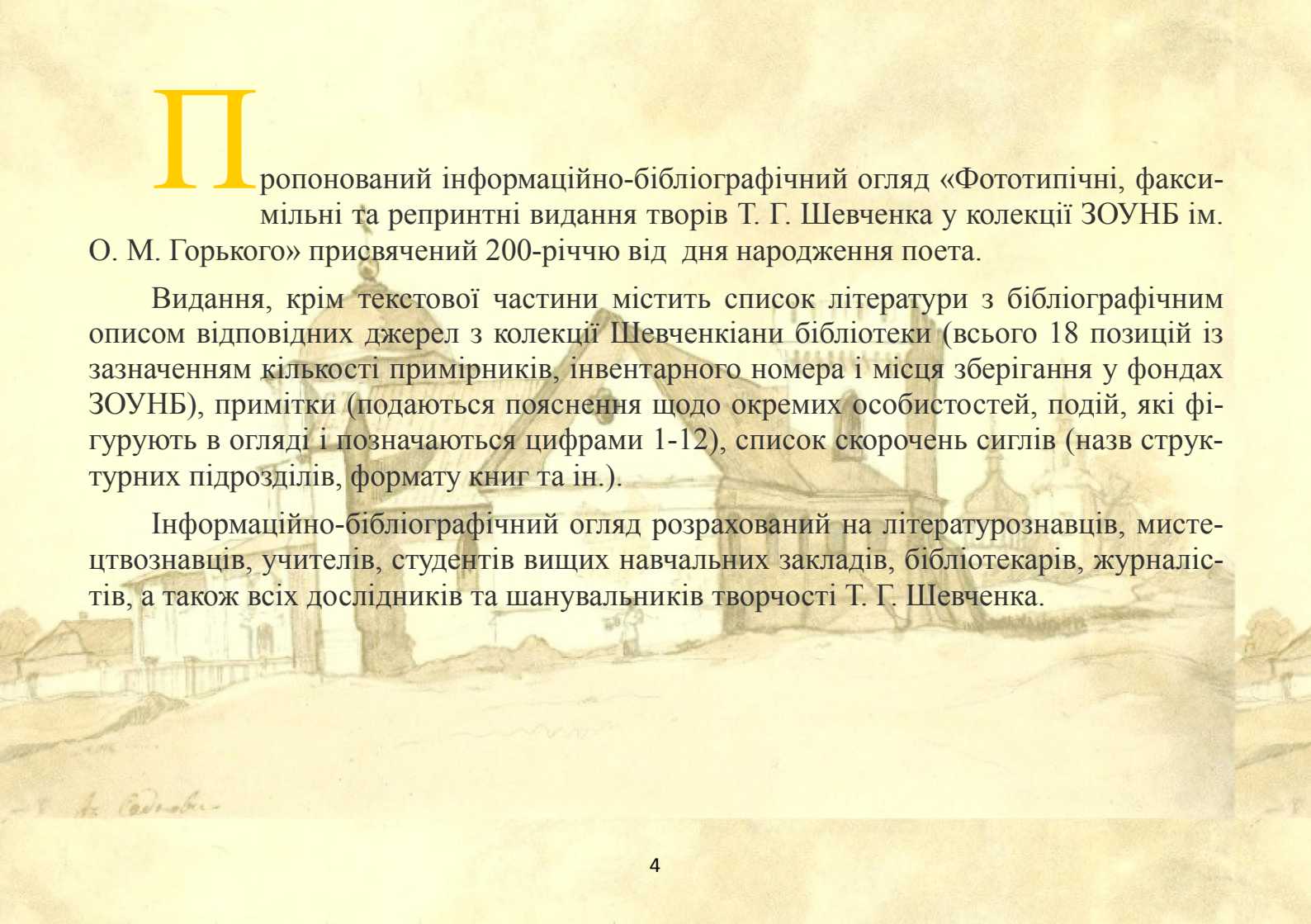
St. Catherine

Тарас Григорович Шевченко відкрив світові

силу і красу українського слова, він підніс українську літературу на висоту, гідну народу з багатим історичним минулим, народу. Поет-селянин відобразив у своїх творах усю глибину народної творчості, горе і скорботу народу, його гнів і революційну пристрасть.

Книжкова Шевченкіана України досить значна – понад 600 одиниць зберігання. Безперечно, найбільшу цінність мають прижиттєві видання творів Т. Шевченка, однак фототипічні, факсимільні та репринтні видання доповнюють колекцію не тільки кількісно, але і якісно. Вони дають можливість широкій аудиторії побачити окремі прижиттєві видання, оригінали яких відсутні у колекціях книгозбірень. Відтворена таким способом рукописна і мистецька спадщина Т. Шевченка наближає кожного до таємниць його творчості.

Пропонований інформаційно-бібліографічний огляд «Фототипічні, факсимільні та репринтні видання творів Т. Г. Шевченка у колекції ЗОУНБ ім. О. М. Горького» присвячений 200-річчю від дня народження поета.

Видання, крім текстової частини містить список літератури з бібліографічним описом відповідних джерел з колекції Шевченкіани бібліотеки (всього 18 позицій із зазначенням кількості примірників, інвентарного номера і місця зберігання у фондах ЗОУНБ), примітки (подаються пояснення щодо окремих особистостей, подій, які фігурують в огляді і позначаються цифрами 1-12), список скорочень сиглів (назв структурних підрозділів, формату книг та ін.).

Інформаційно-бібліографічний огляд розрахований на літературознавців, мистецтвознавців, учителів, студентів вищих навчальних закладів, бібліотекарів, журналістів, а також всіх дослідників та шанувальників творчості Т. Г. Шевченка.

П

рижиттеві видання творів *Тараса Григоровича Шевченка* стали раритетами ще у середині XIX століття. Першою його поетичною збіркою був «Кобзар» 1840 року, наклад якого складав понад тисячу примірників. Арешт Тараса Шевченка 1847 року спричинив вилучення «Кобзаря», в результаті на сьогодні у світі лишилося всього кілька примірників оригінального видання, яке є великою бібліографічною рідкістю.

Саме ця обставина зумовила звернення до такої форми відтворення першодруків шевченкових видань, як фототипія. Ця техніка використовується для копіювання з високою точністю складних художніх оригіналів (малюнки олівцями, фотографії, твори олійного, акварельного живопису і т. п.), а також для ілюстрації видань, що виходять невеликими накладками і вимагають великої точності відтворення ілюстрацій.

Одним із цінних раритетів фондів ЗОУНБ ім. О. М. Горького є примірник першого «Кобзаря» Т. Шевченка, перевиданий з 1840 р. Це перший з трьох «кобзарів»,

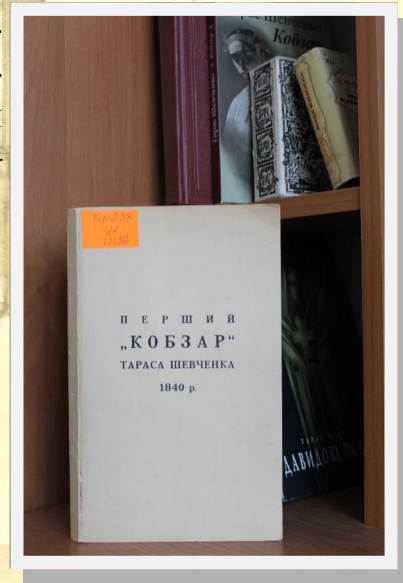
тавського Університету (під редакцією Костянтина Біди¹) з приводу сотих роковин смерті Т. Шевченка. Ілюстрацію, поміщену на початку першого видання, зробив близький друг поета В. Штернберг. Крапковані місця означають рядки, що їх скреслила царська цензура. Первісний формат книжечки 18,5/11 см побільшено тут з практичних міркувань, при цьому залишено незмінними розмір, форму кожного рядка та весь текст оригінального видання 1840 р. Оригінал, з якого зроблено видання, походить з бібліотеки професора О. Колесси². Примірник фототипії подарований нашій книгозбірні

Канадським Товариством Приятелів України (Торонто – Канада).

ПЕЧАТАТЬ ПОЗВОЛЯЕТСЯ

**съ гѣмъ, чтобы по отпечатаніи представлено
было въ Цензурный Комитетъ узаконенное
число экземпляровъ. С.Петербургъ, 12 Февраля
1840 года.**

Цензоръ П. Корсаковъ.

« Поява першого «Кобзаря» викликала живий відгомін. Не тільки українська, але теж і чужа літературна критика признала великий поетичний талант автора..».

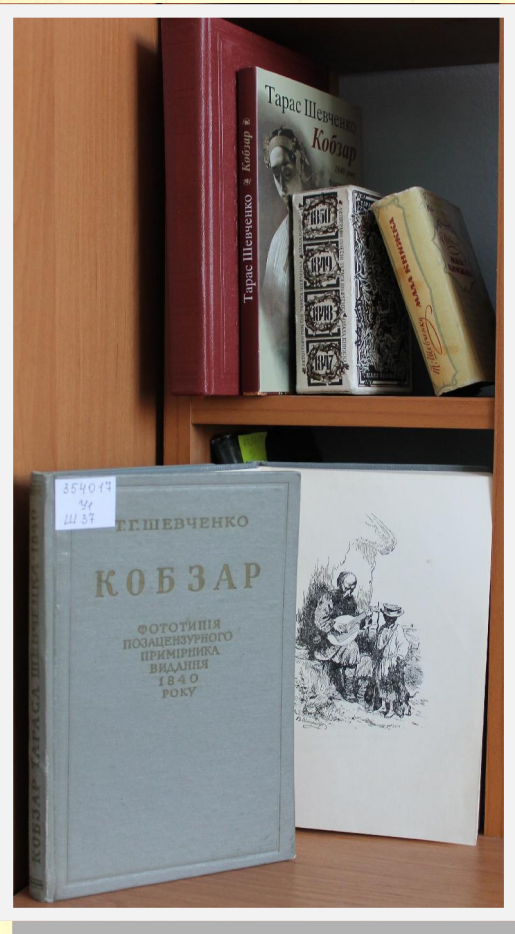
Костянтин Біда

В

1961 році відомий бібліограф, бібліотекознавець і книгознавець Юрій Меженко у відділі рідкісних книг наукової бібліотеки Ленінградського університету виявив примірник «Кобзаря» 1840 року на 115 сторінок, де частково відновлено цензурні викреслення (Відділ рідкісних книг, шифр: Е І 4523, інв. № 18-786)

Цікава історія цієї книжки. 1840 року в Петербурзі було видано «Кобзар» Тараса Шевченка. Сюди ввійшли уривки з поезій «Думи мої, думи мої», «Перебендя», «Думка», поеми «Катерина» та ін. Надаючи дозвіл на їх друкування, царська цензура викреслила багато рядків, що відзначалися національним звучанням. Друзі Т. Шевченка, які брали участь у виданні книги, під час друку в частині накладу таємно відновили викреслені цензором рядки. Гадають, що це відновлення зроблено разом з автором. Так з'явився позацензурний «Кобзар». На сьогодні відомий тільки один його примірник.

Готуючись до 150-ти річчя з дня народження Т. Шевченка, видавництво Академії Наук УРСР здійснило 1962 року фототипічне перевидання саме цього варіанту «Кобзаря» накладом 100 000 примірників. Післямову до видання написав Василь Бородин³.

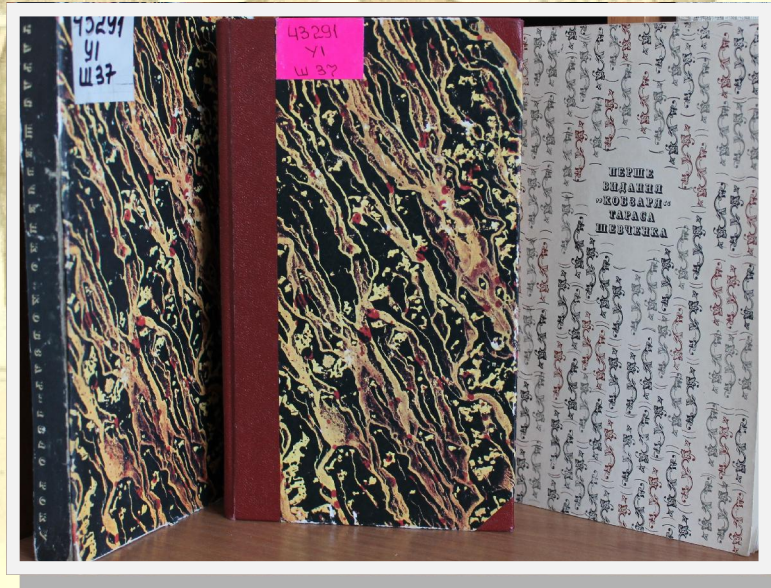

« Фототипічне видання унікального позацензурного примірника «Кобзаря» - подарунок не лише дослідникам-текстологам, а всім, хто шанує пам'ять великого поета».

Василь Сородін

У

1974 році у видавництві «Дніпро» примірник «Кобзаря» 1840 року було перевидано з оригіналу, що зберігається в Інституті літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України (ф. 1, № 533). Це видання вийшло накладом 25 000 примірників. Передмову до нього написав Василь Бородин. Особливість цього видання – наявність футляра та гарне мистецьке оформлення, автором якого був відомий художник Володимир Юрчишин.

« Два радянські факсимільні видання [1962 і 1974 рр.] взаємно доповнюють одне одного і саме в своїй сукупності, поставлені поряд, дають повне уявлення про текст першого «Кобзаря» та його драматичну долю».

Василь Борогін

У фондовій колекції бібліотеки є також факсимільні видання «Кобзаря» 1840 року, здійснені у Переяслав-Хмельницькому в 2005 р. (накладом 1 600 примірників) та у видавництві "Веселка" (м. Київ) в 2013 р. Останнє побачило світ за підтримки Благодійного фонду «Велика Родина», споряджене післямовою

Миколи Жулинського, академіка НАН України, директора Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка. Загальний тираж його 1000 примірників, книга малого формату (75X90/32 ; 17,5 см) в суперобкладинці.

С

лід зазначити, що саме факсимільна (від лат. *fac simile* — «зроби подібне») форма відтворення дозволяє зробити рідкісні, особливо цінні твори Великого Кобзаря доступними широкому колу сучасних читачів у їх оригінальному вигляді (формат, гатунок паперу, обкладинку, граматично-стилістичну специфіку тексту).

«... Читачів вражала багата образна палітра поетичного словвираження Шевченка, яєність, правдивість і природність висловлення, вишукана поетична форма..., щире вболівання за долю України..., образне вираження своєї духовної місії як національного речника-провісника народних сподівань».

Микола Жулинський

О

дним із найважливіших джерел для вивчення біографії і творчості, видання його творів є рукописна спадщина Т. Шевченка. Майже вся вона (рукописна збірка «Три літа», «Мала книжка», «Більша книжка», «Щоденник», повісті, автографи окремих поезій, епістолярій, альбоми) сьогодні зберігається у Відділі рукописів і текстології Інституту літератури імені Т.Г. Шевченка НАН України. Ці матеріали зовсім недоступні для широкого загалу. Тому відтворення рукописної спадщини Т. Шевченка фототипічним способом має надзвичайно велике значення - воно дає можливість багатьом людям наблизитись до його творчої лабораторії, побачити почерк Т. Шевченка, його замальовки на рукописних сторінках, редагування тексту та ін.

Розпочало і продовжує роботу по представленню фототипічних видань рукописної спадщини Т. Шевченка видавництво «Наукова думка». У 1963 році до 150-річчя з дня народження Т. Шевченка тут було видано «Малу книжку» (так звана «захалявна» — рукописна збірка віршів поета Т. Г. Шевченка, написаних під час перших чотирьох років заслання (1847—1850). Видання супроводиться передмовою члена-кореспондента АН УРСР доктора філологічних наук Є. С. Шабліовського⁷. Книга малого формату (60x92/64 ; 11 см), в суперобкладинці. Тираж 30 000 прим.

В

колекції фонду рідкісних та цінних видань є також 2-ге (1984р.) і 3-тє видання (1989 р.) названих збірників. Ці екземпляри подаються в первісному вигляді «Малої книжки», яка складається з окремих «захальявних» книжечок-зошитків у чорній шкіряній оправі, з золотим обрїзом і в футлярі з картону. На корінці оправи внизу вибито золотом літери «М. Л.» (Михайло Лазаревський)⁴. Дослідники припускають, що Михайло Лазаревський цю книжечку, яка йому належала після смерті поета, і оправив.

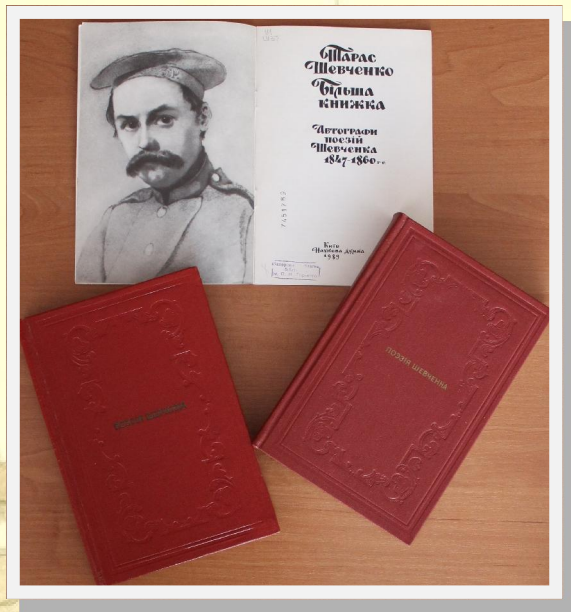

В

1963 році також фототипічним способом у видавництві «Наукова думка» було видано книгу, за якою в шевченкознавстві закріпилася назва «Більша книжка», зі вступною статтею члена-кореспондента АН УРСР доктора філологічних наук Є. С. Шабліовського. Це рукописний збірник, започаткований автором вже після заслання. Раніше написані твори (1847-1850 рр.) Тарас Григорович не просто переписував, а редагував, деякі ґрунтовно переробив, що надає книзі особливої цінності. В оригіналі збірник відкривається сторінкою, на якій рукою Шевченка старанно виведено: «Поезія Тараса Шевченка», а нижче – «1847 р.». Видання середнього формату (84X108; 20 см), тираж 14 000 прим.

У колекції ЗОУНБ ім. О. М. Горького є також 2-ге факсимільне перевидання «Більшої книжки» (1989 р.). В оригіналі, воно представляє собою саморобний альбом із синього поштового паперу, оправлений у жовтий сап'ян. Альбом досить об'ємний – 328 заповнених сторінок і 69 чистих аркушів у кінці. Шевченкознавці вже давно й докладно описали склад цієї книжки, зіставили її з текстами «Малої книжки», звідки сюди переписувалися поезії, створені в часи заслання (1846-1850 рр.). Формат середній (60X84/16 ; 20 см), тираж 38 200 прим.

В роки заслання Шевченко, долаючи все тепле й жорстоке, що гнітило його, зумів

створити своє найбільше досягнення цих часів – психологічну «невольничу» лірику, поезію, що стала новим словом в українській, а можливо, і всій вітчизняній літературі середини 19 ст.»

Леонід Новиченко⁵

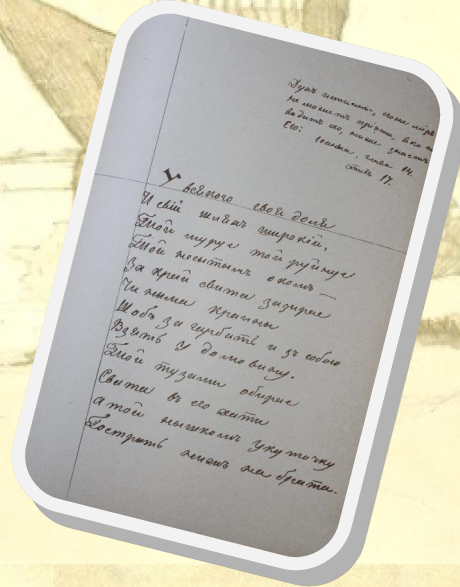
В

1966 році 25 тисячним накладом здійснено перше фототипічне видання славнозвісної рукописної збірки «Три літа», написаної в 1843—1845 рр. У якій, як відомо, записані знамениті поеми Т. Шевченка: «Сон», «Кавказ», «Великий льох»; поезії «Заповіт», «Чигрине, Чигрине...» та ін. Факсимільне видання автографів однієї з найбільших реліквій українського народу - яскравий документ полум'яної творчості великого поета-революціонера. Збірка розраховувалася на нелегальне, таємне поширення в рукописних списках.

Альбом in folio на 106 аркушів жовтуватого паперу, погано виробленого, в простій картонній темно-зеленій оправі. Під час арешту 1847 року збірку у Т. Шевченка було відібрано і вона перебувала до 1905 року в архіві департаменту поліції, у III відділі⁶. За постановою радянського уряду автографи поета-революціонера, в тому числі збірка "Три літа", зберігаються у відділі рукописних фондів і текстології Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка. Підготував тексти і написав передмову до факсимільного видання Євген Шабліовський⁷. Формат (70x90; 33 см), тираж 25 000 прим.

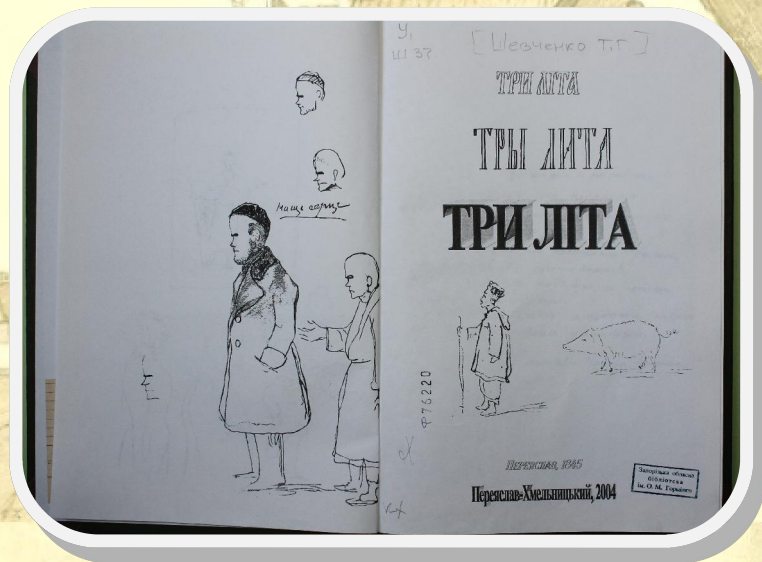
Значно пізніше (2004 р.) завдяки "Товариству шанувальників кобзарства

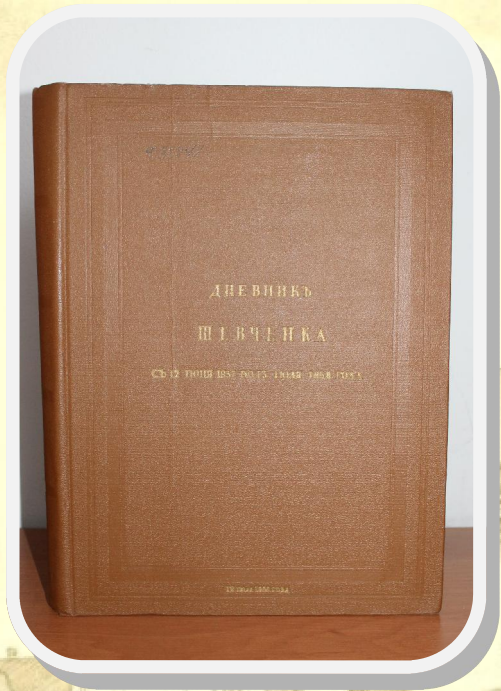
"Кобь" та "Музею кобзарства НІЕЗ Переяслав" світ побачило друге перевидання збірки поезій Шевченка «Три літа». З основних параметрів альбому принципово збережені: характер обкладинки (тверда з виділеними кутами та корінцем), кольорова гама (зелена обкладинка, коричневі кути та корінець, білий папір, золотий напис на корінці). Формат (60X84/8 ; 29,5 см), загальний наклад 1 100 прим.

«Полуполум'яні твори великого Кобзаря, його вогненна збірка "Три літа" знаходились за ґратами, в жандартських архівах. Але рукописні списки з цих творів продовжували поширюватися в народі, підіймали його на боротьбу..."

Евген Шаблювський

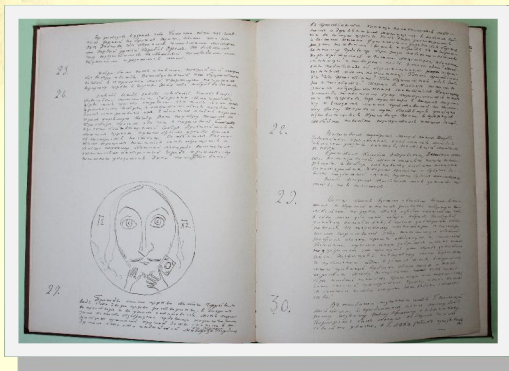

Значний інтерес у прихильників творчості

Т. Шевченка викликає його щоденник, який вів він майже протягом року - з літа 1857 до весни 1858 року. В колекції ЗОУНБ ім. О. М. Горького є факсимільне видання 1972 року цього документа з текстами і післямовою Євгена Шабліовського. Оригінал (автограф) щоденника Шевченка зберігається у відділі рукописних фондів і текстології Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України (№ 104). Оправа альбома – коричневий сап'ян. Автограф щоденника заголовка не має. На лицевій стороні оправи тиснення золотом: «Дневник Шевченка с 12 июля 1858 года», а на корінці – «М. Л.» (ініціали М. Л. Лазаревського, близького друга Шевченка). Щоденник оправлений вже після

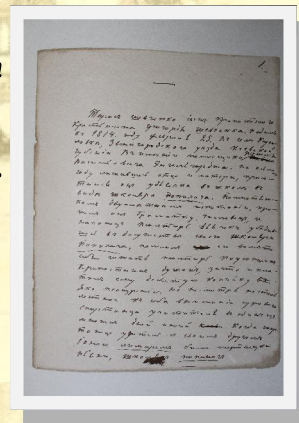
смерті поета; при цьому на трьох листах був зрізаний дуже низько написаний текст, який відтворюють зазвичай за першодрукованим текстом у журналі «Основа», де він публікувався, коли ще був без оправи (1861-1862 рр.). Видання великого формату (70x100/8; 31,5 см). Тираж 20 000 прим.

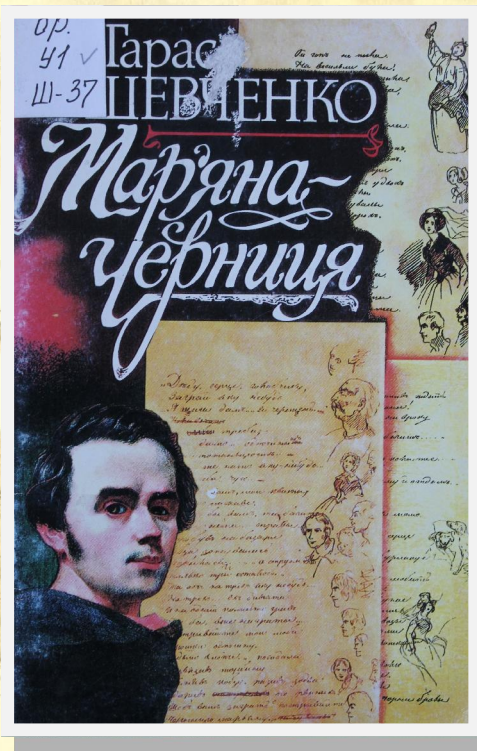
« От некоторых частей дневника Шевченка буквально
нельзя оторваться, - сколько здесь души, искренности, ско-
лько наблюдательности!... На русском языке Шевченко
писал так, как писали лучшие русские стилисты. Нежные,

задушевные строки переходят в смертоносные сарказмы, ярчайшие картины чередуются с гневным
изобличением нелепостей, насилий и проявлений торжествующего хамства, от
которого поэт столько страдал на протяжении всей своей жизни».

Академик Е. Марле

В колекції цінних видань нашої бібліотеки зберігається оригінальна літературно-мистецька пам'ятка – перша факсимільна публікація автографа поеми «Мар'яна-черниця» з малюнками молодого Тараса Шевченка. Сімдесят п'ять літ (із 1842-го до 1917 р.) цей унікальний рукопис перебував у родинному архіві видавця харківського альманаху «Сніп» (1841 р.) Олександра Корсуна⁸, потім опинився у Петербурзі (у Пушкінському Домі) і нарешті у 1930 р. надійшов до Інституту Тараса Шевченка, матеріали якого склали основу фондів відділу рукописів Інституту літератури ім. Т. Шевченка НАН України. Мета видання – сприяти знайомству широкого загалу з автентичним текстом поеми та його відтворення за сучасними текстологічними принципами із дотриманням авторського розташування усіх його елементів. У дослідженні про долю автографа використано новознайдені архівні матеріали і маловідомі в Україні публікації

шевченкознавців діаспори. Видання здійснене «Науковою думкою» у 1997 році коштом першого Президента України Леоніда Кравчука, підготовка тексту Сергія Гальченка⁹, відповідальний редактор - академік НАН України Микола Жулинський. Формат (84x108/32 ; 20 см), тираж 3 000 прим.

Шевченка (за рукописною збіркою "Три літа"), давньослов'янські тексти, українські переклади. Видання у суперобкладинці. Формат (60x100 ; 22 см)

Напередодні 2000-ліття Різдва Христового виходить унікальне видання циклу Тараса Шевченка "Давидові Псалми" (Київ: Дім. Сад. Город, 2000 р.) Десять поезій Кобзаря є не лише високохудожніми переспівами пісень-молитов, але і своєрідними заповітами рідному народові. Книга припадає до душі всім, хто шанує Святе Письмо, хто прагне глибше осмислити геніальну спадщину Тараса Шевченка. У виданні використано автографи Т.

ПСАЛОМ 53

Помолюся Господеві
Серцем самотнім
І на злих моїх погляну
Незлим моїм оком.

Т. Шевченку

М

айже вся мистецька спадщина Т. Шевченка-художника (700 оригіналів) зберігається у Національному музеї Тараса Шевченка і репродукована у кількох академічних виданнях.

Альбоми Тараса Шевченка мають різну долю - деякі з них потрапили до приватних осіб, інші - до поліцейських архівів. Останні були визволені з-під арешту лише в 1906 році за клопотанням сенатора А. М. Маркевича - сина історика Миколи Маркевича¹⁰. Ніколи ще альбоми Шевченка не друкувалися як цілісні мистецько-літературні свідчення творчого життя художника, поета, які виявляють його зацікавлення історією, етнографією, фольклором, краєзнавством.. Це унікальна скарбниця, що зберігає невичерпні можливості для пізнання життєвої і творчої долі Шевченка.

"...я рисую тепер Україну, - пише Шевченко 29 червня 1844 року Осипові Бодяньському¹¹ -

...Нарисую види, які єсть на Україні, чи то історією, чи то красою прикметні; вдруге - як теперішній народ живе, втретє - як він колись жив і що виробляв".

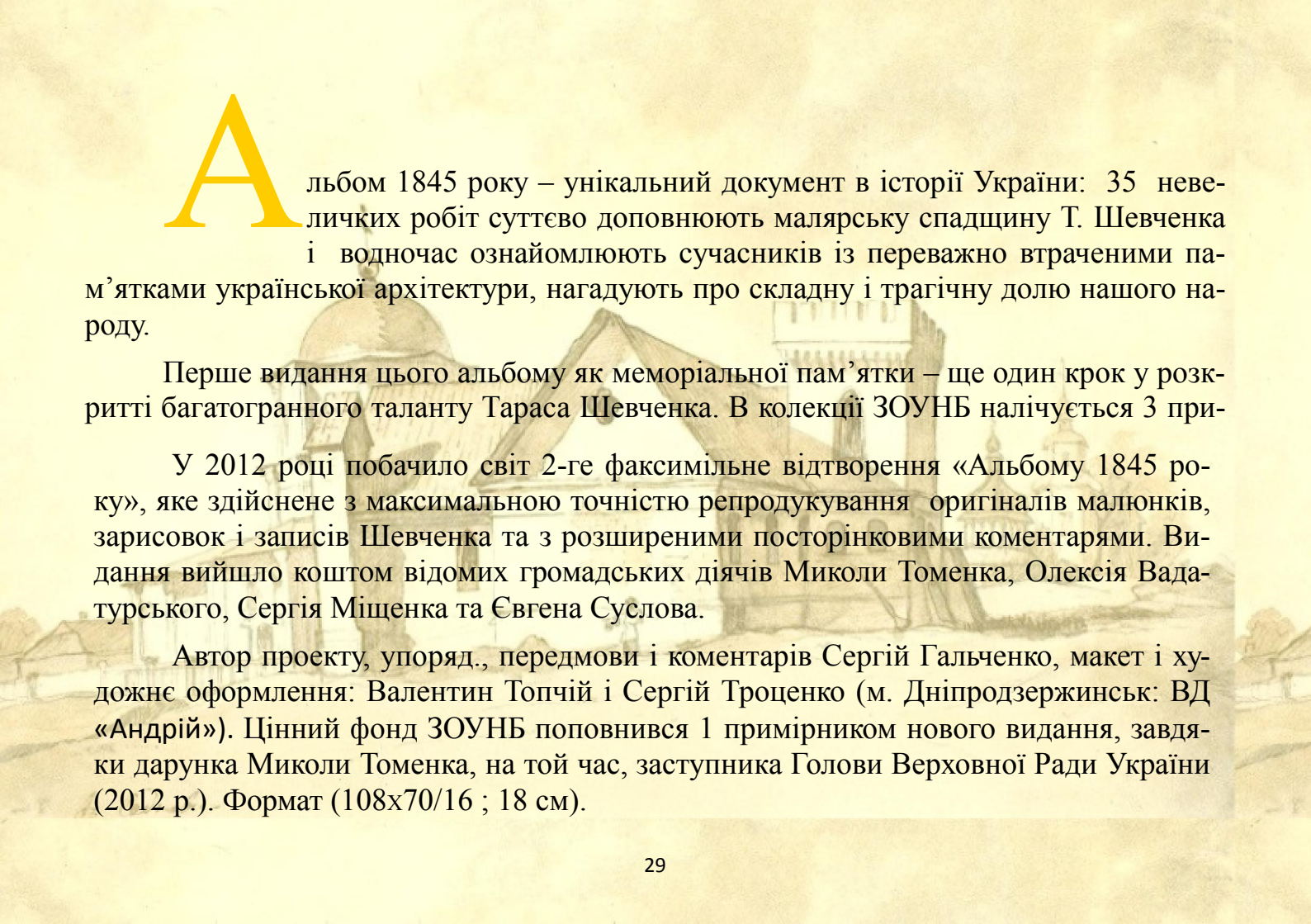
М

ожливість ознайоми-
тися з альбомом

Шевченка 1845 року надало видавництво «Наукова думка», здійснивши у 2000 році його видання накладом 1000 примірників (Упоряд. С. А. Гальченко; худож. М. А. Панасюк; худож. ред. Р. І. Калиш.).

«Альбом» — це малюнки олівцем, акварелі та сепії, виконані Тарасом Шевченком під час подорожі на Полтавщину та в суміжних місцях Київщини в квітні—жовтні 1845 року. Колись оригінал альбому був власністю Василя Тарновського¹², перебував у Музеї української старовини В. Тарновського в Чернігові. Нині він зберігається в Інституті літератури імені Тараса Шевченка.

Альбом 1845 року – унікальний документ в історії України: 35 невеличких робіт суттєво доповнюють малярську спадщину Т. Шевченка і водночас ознайомлюють сучасників із переважно втраченими пам'ятками української архітектури, нагадують про складну і трагічну долю нашого народу.

Перше видання цього альбому як меморіальної пам'ятки – ще один крок у розкритті багатогранного таланту Тараса Шевченка. В колекції ЗОУНБ налічується 3 при-

У 2012 році побачило світ 2-ге факсимільне відтворення «Альбому 1845 року», яке здійснене з максимальною точністю репродукування оригіналів малюнків, зарисовок і записів Шевченка та з розширеними посторінковими коментарями. Видання вийшло коштом відомих громадських діячів Миколи Томенка, Олексія Вадагурського, Сергія Міщенко та Євгена Сулова.

Автор проекту, упоряд., передмови і коментарів Сергій Гальченко, макет і художнє оформлення: Валентин Топчій і Сергій Троценко (м. Дніпродзержинськ: ВД «Андрій»). Цінний фонд ЗОУНБ поповнився 1 примірником нового видання, завдяки дарунка Миколи Томенка, на той час, заступника Голови Верховної Ради України (2012 р.). Формат (108x70/16 ; 18 см).

За ініціативи та сприяння Фонду Миколи Томенка "Рідна країна" в 2013 році у видавництві "Веселка" (м. Київ) виходить факсимільне відтворення першого (за хронологією) із чотирьох альбомів малюнків Т. Г. Шевченка видання - "Альбом малюнків Тараса Шевченка, 1841-1843 рр.". Цьому

виданню своє дослідження присвятив шевченкознавець Сергій Гальченко, який описав і прокоментував кожен аркуш, аргументував і уточнив датування ескізів, етюдів, зарисовок і начерків (виконаних у Петербурзі та під час першої подорожі Кобзаря в Україну), що дало підстави гіпотетично визначити хронологічні межі цього альбому саме 1841-1843 роками. Готуючи факсимільне відтворення альбому, вчений відновив первісну цілісність цього раритету, порушену вилученням із нього трьох ар-

кушів, що зберігаються нині в Національному музеї Тараса Шевченка. Формат альбому (108x70/16 ; 18 см), загальний тираж 1000 прим.

Ч. Г. З.
МУЗЕЙ
україн. древи.
В. В. ТАРНОВСЬКОГО
№ 144 III

Бр. 1975
с. 114 (1975)
18 57

ТАРАС ШЕВЧЕНКО
•
АЛЬБОМ
МАЛЮНКІВ
1841-1843 рр.
1814 2014

Сергій Тараренко
•
АЛЬБОМ
МАЛЮНКІВ
ТАРАСА
ШЕВЧЕНКА
1841-1843 рр.
1814 2014
*Продруковано 2014 року
в друкарні видавництва
"Літопис"*

*Двадцять років
меморіалу*
Тарас

У

березні 2014 року, світ відзначає 200-річчя від дня народження видатного українця і, безсумнівно, найкращий спосіб вшанувати величну постать Кобзаря - ще раз по-новому перечитати його безсмертні твори, долучитись до рукописної та образотворчої спадщини і відкрити для себе геніальність великого українського поета і митця.

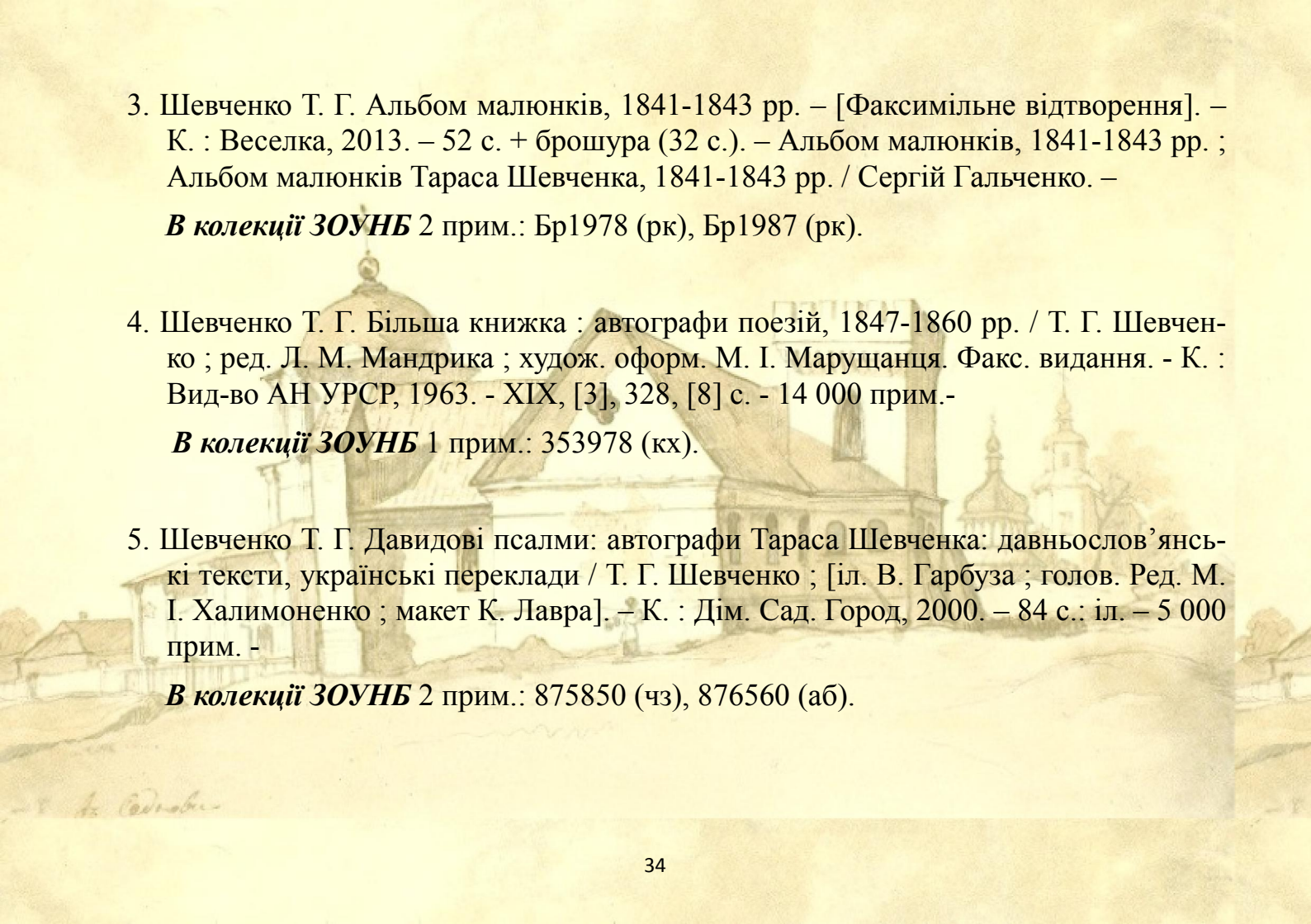

*Список літератури фототипічних,
факсимільних та репринтних видань
творів Т. Г. Шевченка, наявної в ЗОУНБ.*

1. Тарас Шевченко: альбом 1845 року / НАН України, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка ; [упоряд., передмова та коментарі Сергія Гальченко]. - Факсимільне відтворення. - [Дніпродзержинськ] : Андрій, 2012. - 52 с. + Альбом малюнків. -
В колекції ЗОУНБ 1 прим.: 962378 (рк).

2. Тарас Шевченко: альбом 1845 року / Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка НАН України ; [упоряд. С. А. Гальченко]. - [Факсимільне відтворення]. - К. : Наукова думка, 2000. - 38, [2] с. + Альбом малюнків. -

В колекції ЗОУНБ 3 прим.: Ф71511 (иск), Ф79981 (кх), Ф71075 (чз).

-
3. Шевченко Т. Г. Альбом малюнків, 1841-1843 рр. – [Факсимільне відтворення]. – К. : Веселка, 2013. – 52 с. + брошура (32 с.). – Альбом малюнків, 1841-1843 рр. ; Альбом малюнків Тараса Шевченка, 1841-1843 рр. / Сергій Гальченко. –

В колекції ЗОУНБ 2 прим.: Бр1978 (рк), Бр1987 (рк).

4. Шевченко Т. Г. Більша книжка : автографи поезій, 1847-1860 рр. / Т. Г. Шевченко ; ред. Л. М. Мандрика ; худож. оформ. М. І. Марущанця. Факс. видання. - К. : Вид-во АН УРСР, 1963. - XIX, [3], 328, [8] с. - 14 000 прим.-

В колекції ЗОУНБ 1 прим.: 353978 (кх).

5. Шевченко Т. Г. Давидові псалми: автографи Тараса Шевченка: давньослов'янські тексти, українські переклади / Т. Г. Шевченко ; [іл. В. Гарбуза ; голов. Ред. М. І. Халимоненко ; макет К. Лавра]. – К. : Дім. Сад. Город, 2000. – 84 с.: іл. – 5 000 прим. -

В колекції ЗОУНБ 2 прим.: 875850 (чз), 876560 (аб).

6. Шевченко Т. Г. Дневник. [С 12 июня 1857 г. по 13 июля 1858 г.]. Автобиография. Автографы / Т. Шевченко; [АН УССР ; подгот. текстов и послесл., с. I-XXV, Е. С. Шаблювского ; ред. В. А. Зипа]. – К. : Наукова думка, 1972. – [217], XXV, [3] с. : ил.; 31 см. – Рукописи изд. впервые. – 20 000 экз.

В колекції ЗОУНБ 1 прим.: Ф35948 (кх).

7. Шевченко Т. Г. Кобзарь / Т. Шевченка. – Факс. вид.: СПб., 1840: тип. Е. Фишера. – К. : Дніпро, 1974. – 116 с. + Дод.: В. С. Бородин. Перше видання «Кобзаря» Т. Шевченка : передмова до факс. вид. «Кобзаря» 1840 р. – 36 с. – 25 000 прим. -

В колекції ЗОУНБ 2 прим.: 43291 (рк), Кф274.

8. Шевченко Т. Г. Кобзарь / Т. Г. Шевченко. – 5-е вид., повне. – Переяслав-Хмельницький: СПД Капрук С. В., 2005. – 166 с. – Перевидав. з вид. 1840 р. – 1 600 прим. -

В колекції ЗОУНБ 3 прим.: 923560 (кх), 923561 (аб), 923562 (аб).

9. Шевченко Т. Г. Кобзарь : Перший «Кобзар» Тараса Шевченка 1840 р. / Тарас Шевченко ; за ред. К. Біди ; Слов'янські студії – Оттавський університет. – Факс. вид. : СПб., 1840 : тип. Е. Фишера. – Оттава : [б. в.], 1961. – 114 с. – (Ч. 1). – Парал. тит. арк. англ.

В колекції ЗОУНБ 1 прим.: Кф238.

10. Шевченко Т. Г. Кобзар 1840 року / Т. Г. Шевченко; [Ин-т літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України ; Благодій. Фонд «Велика родина» ; передм. М. Жулинський]. – Факс. вид. – [К. : Веселка, 2013]. – 114 с.: іл. – В оформ. використано автопортрет Т. Г. Шевченка 1840 р. та фрагмент картини «Катерина» 1842 р. – Вид. здійснене на пошану Т. Г. Шевченка з нагоди 200-річчя від дня його народження. – Вих. дані на суперобкладинці. – 1 000 прим.

В колекції ЗОУНБ 1 прим.: М153189 (рк).

11. Шевченко Т. Г. Мала книжка : автографи поезій 1847-1650 рр. / Тарас Шевченко ; [підгот. та передм. Є. Шабліовського ; ред. О. Я. Безпальчук ; оформ. худож. В. І. Юрчишина]. - Факс. видання. - К. : Наукова думка, 1989. - 431, [3] с. ; 11 см. + Дод. (45, [3] с., іл.). - 2 кн. вклад. в футл. - 50 000 прим. -

В колекції ЗОУНБ 2 прим.: М130792 (рк), Кф532.

12. Шевченко Т. Г. Мала книжка : автографи поезій 1847-1650 рр. / Тарас Шевченко ; [підгот. та передм. Є. Шабліовського ; ред. О. Я. Безпальчук ; оформ. худож. В. І. Юрчишина]. - Факс. видання. - К. : Наукова думка, 1984. - 431, [3] с. ; 11 см. + Дод. (47 с., іл.). - Комплект в футлярі. - 50 000 прим. -

В колекції ЗОУНБ 1 прим.: М108148 (рк).

13. Шевченко Т. Г. Мала книжка : автографи поезій 1847-1650 рр. / Тарас Шевченко ; [передмова Є Шабліовського, с. III-XXVIII ; ред. М. Л. Мандрика ; худож. оформ. М. І. Марущанця]. - [Факс. вид.]. - К. Вид-во АН УРСР, 1963. - XXVIII, 431, [15] с. ; 11 см. - В супреобкладинці. - 30 000 прим.

В колекції ЗОУНБ 1 прим.: М89290 (рк).

14. Шевченко Т. Г. Мар'яна-чарівниця : факсимільне видання рукопису та відтворення тексту за сучасними текстологічними принципами. - К. : Наукова думка, 1997. - 47 с. - 3 000 прим.

В колекції ЗОУНБ 2 прим.: Бр (чз), Бр (аб).

15. Шевченко Т. Г. Поезія, 1847-1860 рр. / Т. Г. Шевченко. – Факс. вид. – К.: Наукова думка, 1989. – 328, [6] с.; 21 см. + Дод. (21, [3] с. : портр. – Дод.: Тарас Шевченко. Більша книжка : автографи поезій Шевченка, 1847-1861 рр. / підгот. Є. С. Шаблювського ; передм. Л. М. Новиченка. – 38 200 прим. -

В колекції ЗОУНБ 1 прим.: 745178 (кх).

16. Шевченко Т. Г. Три літа : автографи поезій 1843-1845 років : [рукопис. збірник поезій] / Т. Г. Шевченко; [підгот. Текстів та післямова Є. С. Шаблювського ; ред. М. Л. Мандрика ; худож. оформ. М. І. Марущанця]. – [Факс. вид.]. – К. : Наукова думка, 1967. – 106, [13], XIII, [3] с. : іл. – 25 000 прим. -

В колекції ЗОУНБ 1 прим.: В2367 (рк).

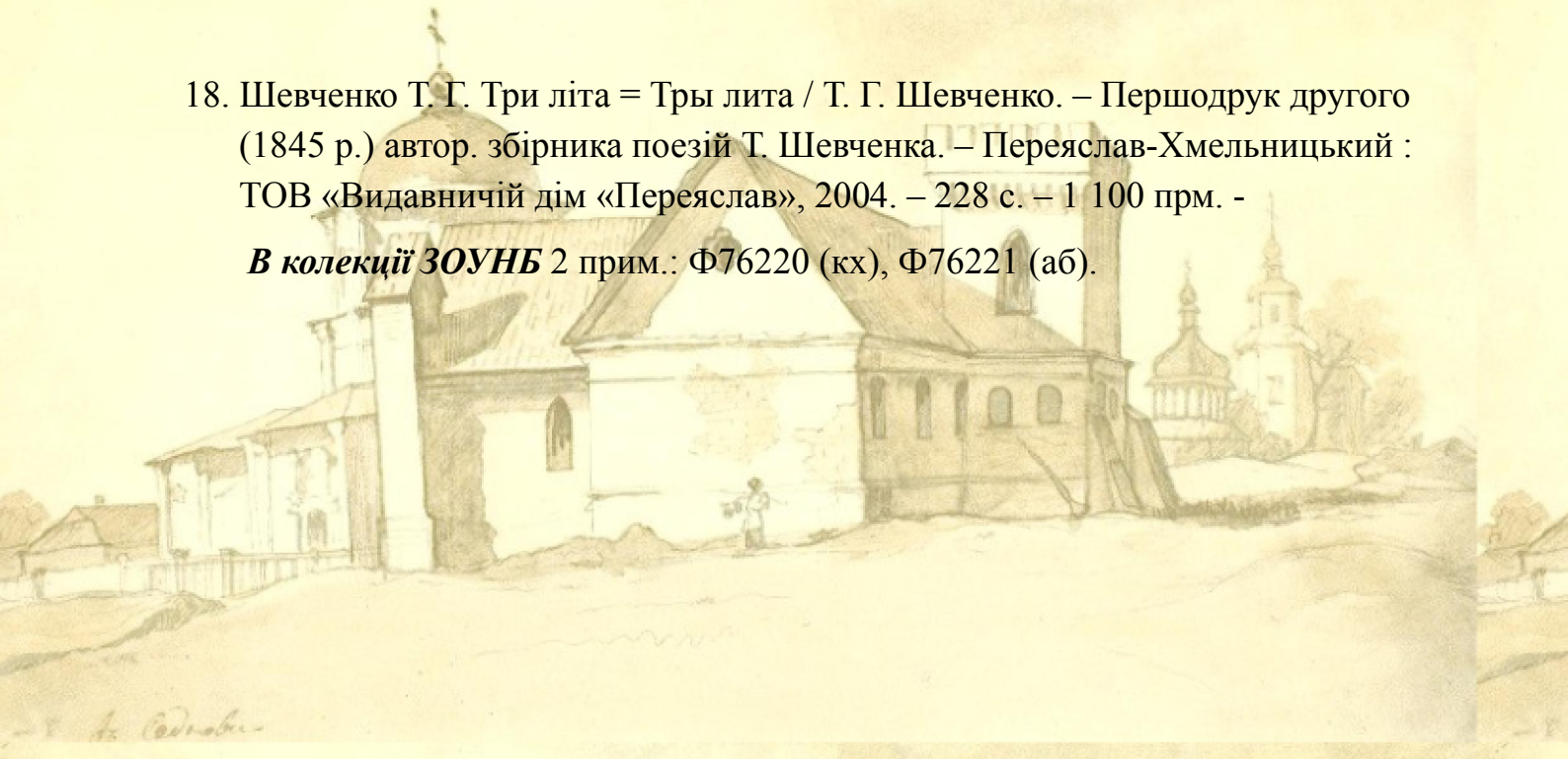
17. Шевченко Т. Г. Три літа : автографи поезій 1843-1845 років : [рукопис. збірник поезій] / Т. Г. Шевченко; [підгот. Текстів та післямова Є. С. Шаблювського ; ред. М. Л. Мандрика ; худож. оформ. М. І. Марущанця]. – [Факс. вид.]. – К. : Наукова думка, 1966. – 106, [13], XIII, [3] с. : іл. – 25 000 прим. -

В суперобкладинці.

В колекції ЗОУНБ 1 прим.: Кф236.

18. Шевченко Т. Г. Три літа = Тры літа / Т. Г. Шевченко. – Першодрук другого (1845 р.) автор. збірника поезій Т. Шевченка. – Переяслав-Хмельницький : ТОВ «Видавничий дім «Переяслав», 2004. – 228 с. – 1 100 прм. -

В колекції ЗОУНБ 2 прим.: Ф76220 (кх), Ф76221 (аб).

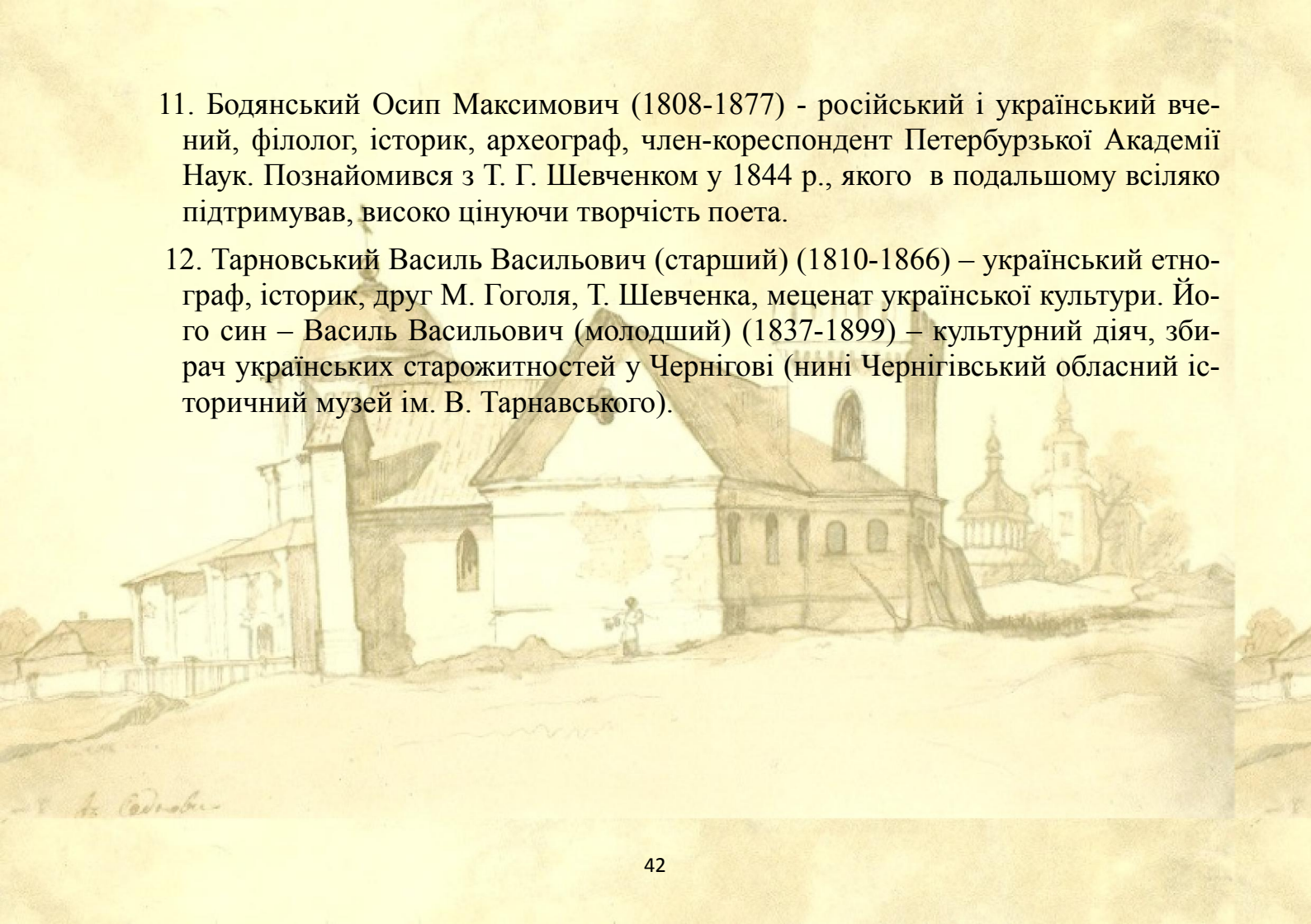

Примітки:

1. Біда Костянтин (1916-1979) – український мовознавець, літературознавець, перекладач, голова Департаменту слов'янських студій Оттавського університету (Канада).
2. Колесса Олександр Михайлович (1867-1945) – український літературознавець, мовознавець, громадсько-політичний діяч Галичини, один із засновників Українського Вільного Університету (Прага, 1921 р.), дійсний член Наукового Товариства ім. Т. Г. Шевченка.
3. Бородін Василь Степанович (1930-2011) – український літературознавець, дослідник історії Шевченкових текстів і цензурної історії видань творів поета, один із упорядників Повного шеститомного зібрання творів Шевченка (1963-1964 рр.).
4. Лазаревський Михайло Матвійович (1818 –1867) – близький товариш Тараса Шевченка, з яким познайомився в Орській фортеці в 1847-1849 рр., власник окремих рукописів Великого Кобзаря після смерті («Захалаявна книжка», «Три Літа»; на корінцях оправи цих книг ініціали "М. Л.").

5. Новиченко Леонід Миколайович (1914-1996) – український літературний критик, літературознавець, доктор філологічних наук, дійсний член АН УРСР, лауреат Шевченківської премії (1968 р.).
6. III відділ особистої його імператорської величності канцелярії (створено у 18-26 р.), займався боротьбою з крамолою, цензурою, збором інформації про настрої різних верств населення, наглядом за політично неблагонадійними.
7. Шабліовський Євген Степанович (1906-1983) - український вчений-шевченкознавець, член-кореспондент АН УРСР, доктор філологічних наук, лауреат Шевченківської премії (1979 р.).
8. Корсун Олександр Олексійович (1818-1891) - український письменник, поет-романтик поч. ХІХ ст. (автор вірша "Сирітська доля", видавець альманаха "Сніп" (м. Харків).
9. Гальченко Сергій Анастасійович (1947 р.) - український літературознавець, заслужений працівник культури України, заступник директора Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України.
10. Маркевич Микола Андрійович (1804-1860) – український історик, етнограф, фольклорист, поет, перший український енциклопедист, був знайомий з Т. Шевченком, поклав на музику вірш поета «Нащо мені чорні брови». Т. Шевченко присвятив йому вірш «Бандуристе, друже сизий».

11. Бодянський Осип Максимович (1808-1877) - російський і український вчений, філолог, історик, археограф, член-кореспондент Петербурзької Академії Наук. Познайомився з Т. Г. Шевченком у 1844 р., якого в подальшому всіляко підтримував, високо цінуючи творчість поета.
12. Тарновський Василь Васильович (старший) (1810-1866) – український етнограф, історик, друг М. Гоголя, Т. Шевченка, меценат української культури. Його син – Василь Васильович (молодший) (1837-1899) – культурний діяч, збирач українських старожитностей у Чернігові (нині Чернігівський обласний історичний музей ім. В. Тарнавського).

Список скорочень сиглів зберігання:

аб – абонемент;

Бр – брошура;

В – великий формат;

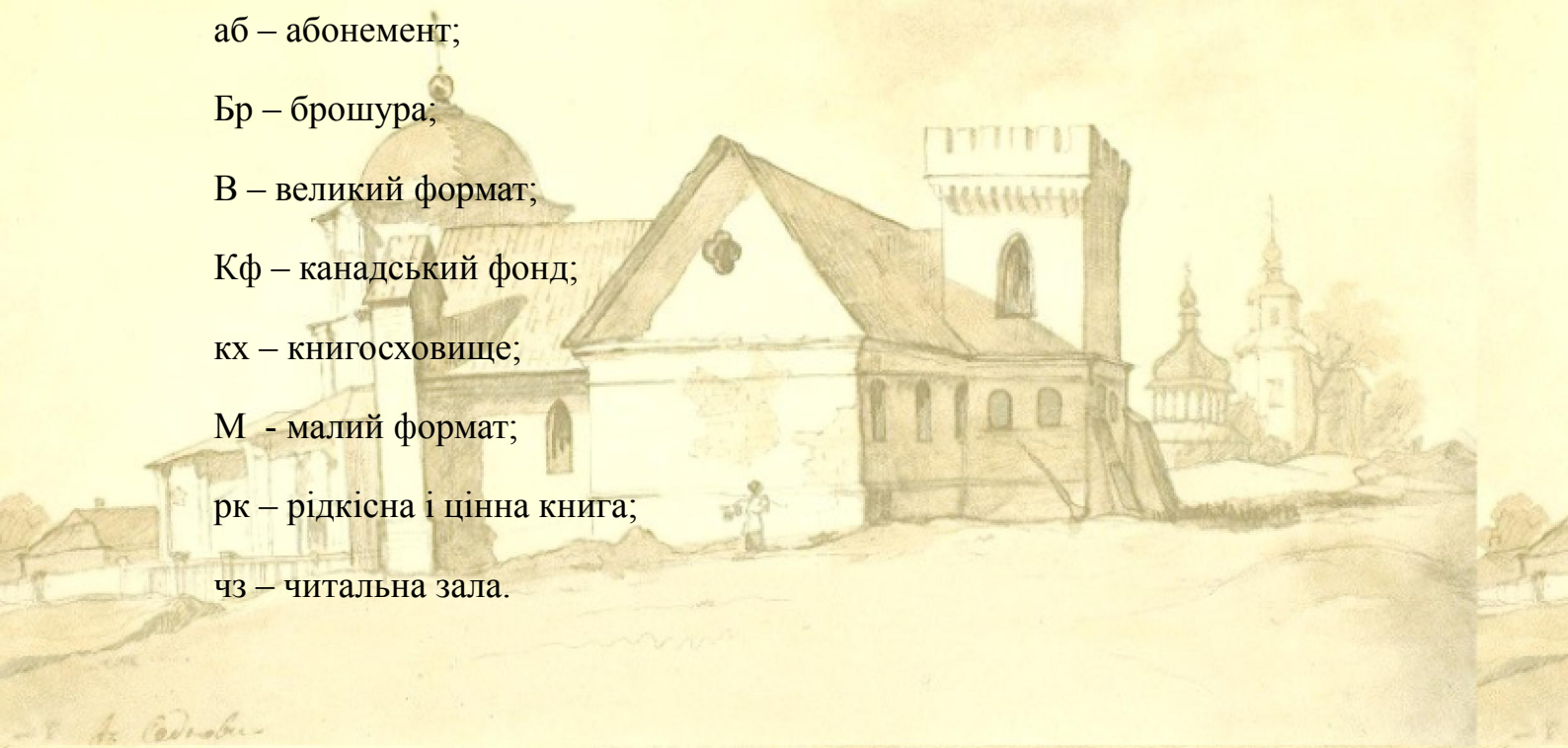
Кф – канадський фонд;

кх – книгосховище;

М - малий формат;

рк – рідкісна і цінна книга;

чз – читальна зала.

інформаційно-бібліографічний огляд

Фототипічні, факсимільні та репринтні видання

творів Т.Г. Шевченка

у колекції ЗОУНБ ім. О. М. Горького

Відповідальний за випуск: І. Степаненко

Укладач: Т. Черних

Редактор: І. Степаненко

Комп'ютерний набір: Т. Черних

Фото та комп'ютерний дизайн: О. Заставна

м. Запоріжжя, 2014 р.